

Höglundare och kommunister

För varje demokrat måste kommunisternas avstängande från politiskt och kommunalt inflytande framstå som huvudmålet i det kommande valet. Detta mål nås på två linjer. Å ena sidan måste kommunisternas representation så långt möjligt minskas; varje kommunist på en ansvarig post är ett öppet hot mot demokratin. Å andra sidan måste socialdemokratins styrka reduceras: särskilt gäller detta den socialdemokratiska grupp som är beredd på samverkan med kommunisterna och de platser där styrkeförhållandena partierna emellan inbjuder till en sådan samverkan. I alla dessa hänseenden står Stockholm i centrum. Här är kommunisterna jämförelsevis starka, de mot kommunisterna välvilliga eller eftergivna socialdemokraterna likaså, huvudstaden har under en följd av år styrts av de båda partierna i en förening vars hållfasthet gång efter annan visat sig tåla svår belastning.

Faran för att denna formellt lösa men i praktiken fasta förbindelse skall bestå efter valet har under den senaste tiden bestrykts på skilda sätt. "Är ni inriktad på att Stockholms nya stadsfullmäktige skall utesluta kommunisterna från alla förtroendeposter av betydelse för demokratins säkerhet och anseende?" frågade Dagens Nyheter för ett par veckor sedan ett antal socialdemokratiska kandidater. Antingen svarade man inte alls eller undvikande eller dubbeltydigt. Ja, själva frågan väckte rent av indignation i den socialdemokratiska pressen. Var det inte rysligt, sades det, att en tidning "oförmodat" ställde en sådan fråga som "i hastigheten" inte var så lätt att besvara förstådligt? Denna fråga, som gäller förhållandet till förrådena mot demokratin och som utan ett spår av tvekan borde besvaras av varje demo-

krat, var alltså för ömtålig, för besvärlig för socialdemokratiska kandidater. Det var synd om de tillfrågade, tyckte man; svara för sig själva kunde de inte tänkas göra, och någon instruktion för svaret hade de inte fått ännu. Det sades inte att det var synd om den stockholmska demokratin, vars främsta partitvekedade om sin inställning till femte kolonnen.

I den socialdemokratiska agitationen möter vi samma tvekdighet. Stadsfullmäktiges ordförande Carl Albert Anderson klagar över "kommunistkräck" och "kommunistkrämsel". Den klagan är som vi vet typisk för personer som inte vill solidariser sig med kommunisterna, men ej heller med deras motståndare. Att påvisa kommunismens förrådiska syften, det är enligt hr Anderson att hetsa och skrämna. Hr Anderson vill inte göra så; han väntar och ser, ty de kommunistiska rösterna kan bli avgörande för hans återval. Det är samma man som hälsade den kommunistiska fredskonferensen välkommen i Stadshuset i våras, omgiven av socialdemokratiska och kommunistiska stadsfullmäktige. Hr Anderson behöver också hjälp för att bestämma sig.

Det socialdemokratisk-kommunistiska samarbetets främste man, hr Höglund, tror att det bästa försvaret är anfallet. Han förklarar helt enkelt att socialdemokrater och kommunister inte samarbetat i Stockholm. Han angriper dem som vidhåller "den lögnaktiga legenden om alliansen och samarbetet mellan socialdemokratin och kommunismen"; de borgerligas "anskri om kommunistalliansen är det grövsta hyckleri". Det är en ren synvilla vi varit utsatta för, men hr Höglund, då vi trots oss observera att socialdemokraterna i Stockholm ännu efter Pragkuppen 1948 försvarat att en kommunist är borgarråd och ordförande i polisenämnden, att andra kommunister är eller varit medlemmar av civilförsvars- och hemvärnsnämnderna.

Hr Höglund visar sig här ha lärt alltför mycket av metoderna i det kommunistiska parti som han en gång tillhört och med vilket han nu samarbetar. Till dessa metoder hör, såsom hr Höglund själv framhöll i stadsfullmäktige i höstas, "att man skall inom 24 timmar tio gånger kunna byta ståndpunkt, om det är nödvändigt i partiets

intresse". Till metoderna hör också att använda ord i betydelse rakt motsatta de vanliga.

Sin förmåga att på kort tid ändra ståndpunkt i de mest centrala frågor har hr Höglund visat länge, men det är tillräckligt att stanna vid senare år. År 1940 hette det: "Den nuvarande bolsjevikiska regimen är tsardömet i hundrafalt omänskligare och brutaliserad upplaga." Efter kriget har hr Höglund däremot gång på gång deklarerat sin respekt för kommunisternas strävan "att uppbygga en bättre samhällsordning på tsardömet ruiner". Ännu år 1948 efter Prag talade han om den amerikanska imperialismen som ett hot mot demokratin; nu är det snarast Ryssland som får figurera i bovns roll. Under de gångna åren har hr Höglund prisat "arbetarpartiernas" samarbete; "ingen vänskap åt höger, ingen fiendskap åt vänster" har varit hans paroll. Nu heter det tvärtom att inget samarbete ägt rum.

Går hr Höglund här inte för

långt? Förstår inte var och en att förnekandet av det gångna samarbetet innebär att hr Höglund är beredd till ett liknande samarbete även i fortsättningen, eventuellt under fortsatt förnekande av dess existens. I stället för att förneka kommunisterna förnekar hr Höglund fakta. Han vinner på det sättet i handlingsfrihet för framtiden. Men skall detta dubbelspel också ge de röster som behövs för att spelet skall kunna fortsättas?

Svaren från de tillfrågade stadsfullmäktige, hr Carl Albert Andersons undvikande manövrer och hr Höglunds bestridande av det uppenbara pekar i samma riktning. Väljarna måste hjälpa dessa socialdemokrater att komma till klarhet, att slutgiltigt välja mellan demokrati och kommunistallians. Både socialdemokrater och kommunister klagat över sin olyckliga förbindelse. Blott väljarna kan befria dem ur eländet genom att göra alliansen värdelös.